

היכל התהילה היהודי-אמריקני

מוסד אמריקני טיפוסי וייחודי חוגג 40 שנה להיווסדו

פנחס בר-זאב

מוסד ייחודי לארה"ב שלא מצוי במתכונת דומה באף מדינה אחרת, הוא "היכל התהילה" (Hall of Fame). "היכל תהילה" המפורסם ביותר הוא "היכל תהילה הלאומי לכדור בסיס" (National Baseball Hall of Fame) במדינת ניו-יורק, המהווה אגף של מוזיאון שמוקדש כולו לענף הספורט האמריקני הפופולארי ביותר. היכלי תהילה נוספים הינם "היכל התהילה לפוטבול" ו"היכל התהילה לרוק-אנד-רול", גם הם אגפים של מוזיאונים.

מה שמבדיל היכל תהילה ממוזיאון רגיל הוא

שהיכלים אלה מוקדשים לאישים בלבד. פרט למוצגים הקשורים באישים מפורסמים (כגון חולצת הספורט, כפפת ההגשה ואלת החבטה של שחקן בייסבול) מציגים היכלי תהילה תמונות וסרטים על חייהם והישגיהם של האישים המונצחים בהיכל. קבלה להיכל תהילה (induction into a Hall of Fame) מוכרת כאות של כבוד והערכה. כמקובל בארה"ב, גם אנשים חיים מונצחים בהיכלי תהילה.

אולם, רוב היכלי התהילה אינם מהווים חלק ממוזיאון, ואף לא קיימים במציאות. אלה היכלי תהילה וירטואליים המנציחים את האישים שזכו להתקבל בהם, בין השאר באמצעות הנפקת סידרות של מדליות. אחד מהיכלים אלה הינו "היכל התהילה היהודי-אמריקני" (The Jewish-American Hall of Fame). היכל זה מנוהל על ידי מוזיאון מאגנס לאמנות והיסטוריה יהודית בקליפורניה, אך אינו חלק ממנו. ההיכל נקרא על ידי מייסדיו ומנהליו "מוזיאון יהודי בחלל הקיברנטי" (Jewish Museum in Cyberspace).

היכל התהילה היהודי-אמריקני נוסד בשנת 1968, כשבין מייסדיו היה מל וואקס (Mel Wacks), כיום נשיא אינ"א שביקר בסוף 2008 עם קבוצת אספנים במפגש של העמותה שלנו.

פעילות ההיכל מורכבת כמעט כולה מהנפקת מדליות להנצחת אישים יהודים-אמריקניים מפורסמים, וכן אמריקנים לא-יהודיים שתרמו לקידום הקהילייה

היהודית בארה"ב. מאז 1969 ועד היום הונצחו 42 אישים, בתדירות של הנצחה אחת לשנה. בנוסף הונצחו 9 אתרים ו-5 אירועים בעלי חשיבות ליהדות ארה"ב. כעת חוגג היכל התהילה היהודי-אמריקני 40 שנה להיווסדו. גם סידרת המדליות של היכל הינה בת 40, הסידרה הנומיסמטית הותיקה ביותר בארה"ב. בסידרה מונצחים יהודים-אמריקניים מפורסמים כגון אלברט איינשטיין, המנצח ליאונרד ברנשטיין, השחקנית והזמרת ברברה סטרייסנד, אך גם כריסטופר קולומבוס והנשיא תומס ג'פרסון. מספר מדליות שהונפקו בארד וכסף הופצו בשנות ה-90 גם על ידי החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות, ואלו הוצעו למכירה בישראל.

לציון 40 שנה להיכל התהילה היהודי-אמריקני עיצב מל וואקס - מעצב מדליות שהשתתף בעיצובן של חלק מהמדליות בסידרה - אסימון "שקל" העשוי מעץ. צד הפנים של ה"שקל מעץ" דומה לאסימון שעיצב עבור היכל עם הקמתו בשנת 1968, ובצד הגב מופיע ציטוט דבריו של הרב יהודה מאגנס לסטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים, "חפש אמת ללא פחד". האסימון הונפק בכמות של 500 יחידות וניתן להשיגו מהמעצב תמורת 2 דולר, קודש להיכל.

"היכל התהילה היהודי-אמריקני" – (The Jewish-American Hall of Fame), מוסד אמריקני טיפוסי, אך גם ייחודי.